

PRODUKTIVITĀTE UN EKSPORTS

Līga Meņģelsone
LDDK ģenerāldirektore

ZOOM konference “Produktivitātes dialogs-2021”

EKSPORTĒTĀJIEM: TELPA AR KLIMATKONTROLI

Izglītība

Finanšu
resursi

Konkurētspēja

Nodokļu
sistēma

Administratīvais
slogs

GLOBĀLI, NEVIS LOKĀLI

PRODUKTIVITĀTE (DARBA RAŽĪGUMS)

Vidējā
darbinieka
produktivitāte

=

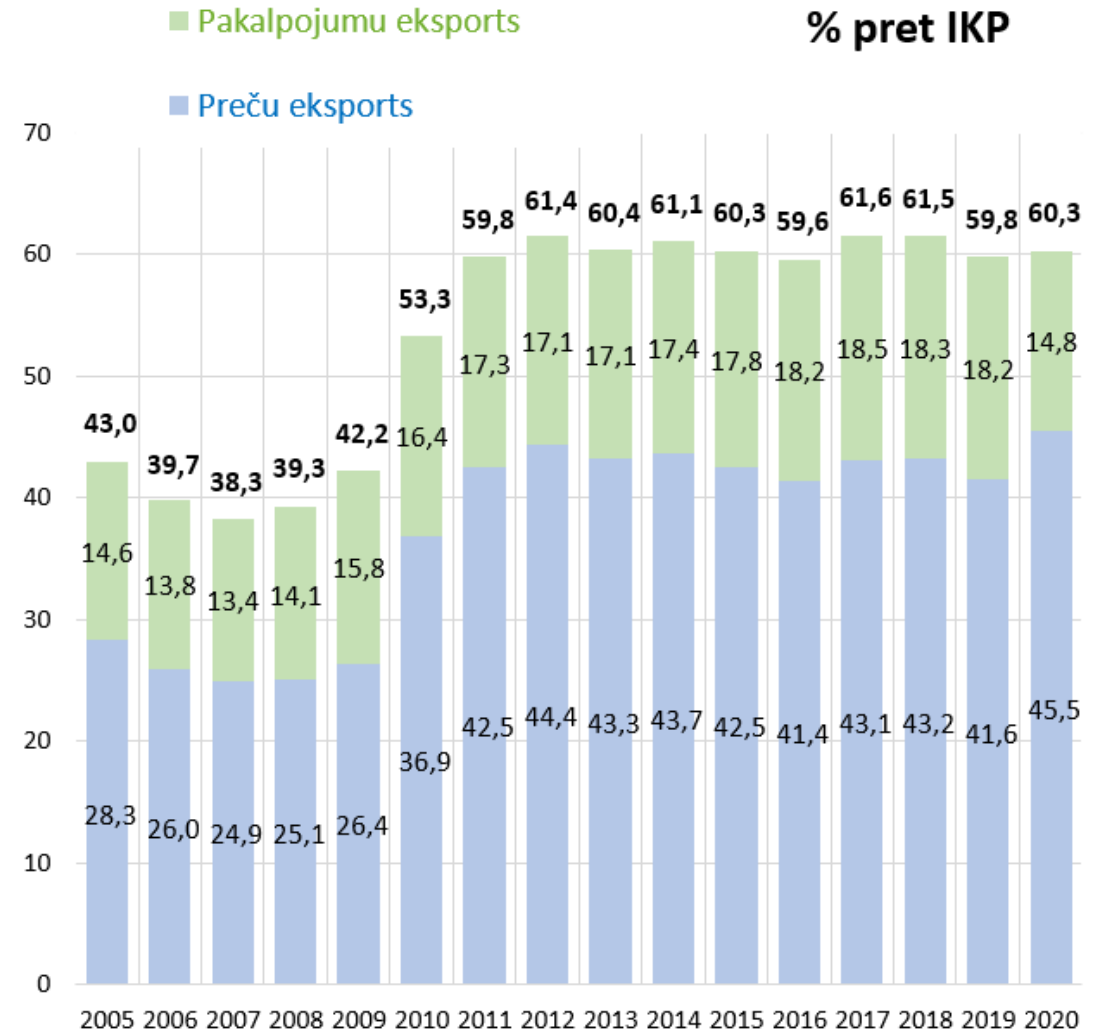
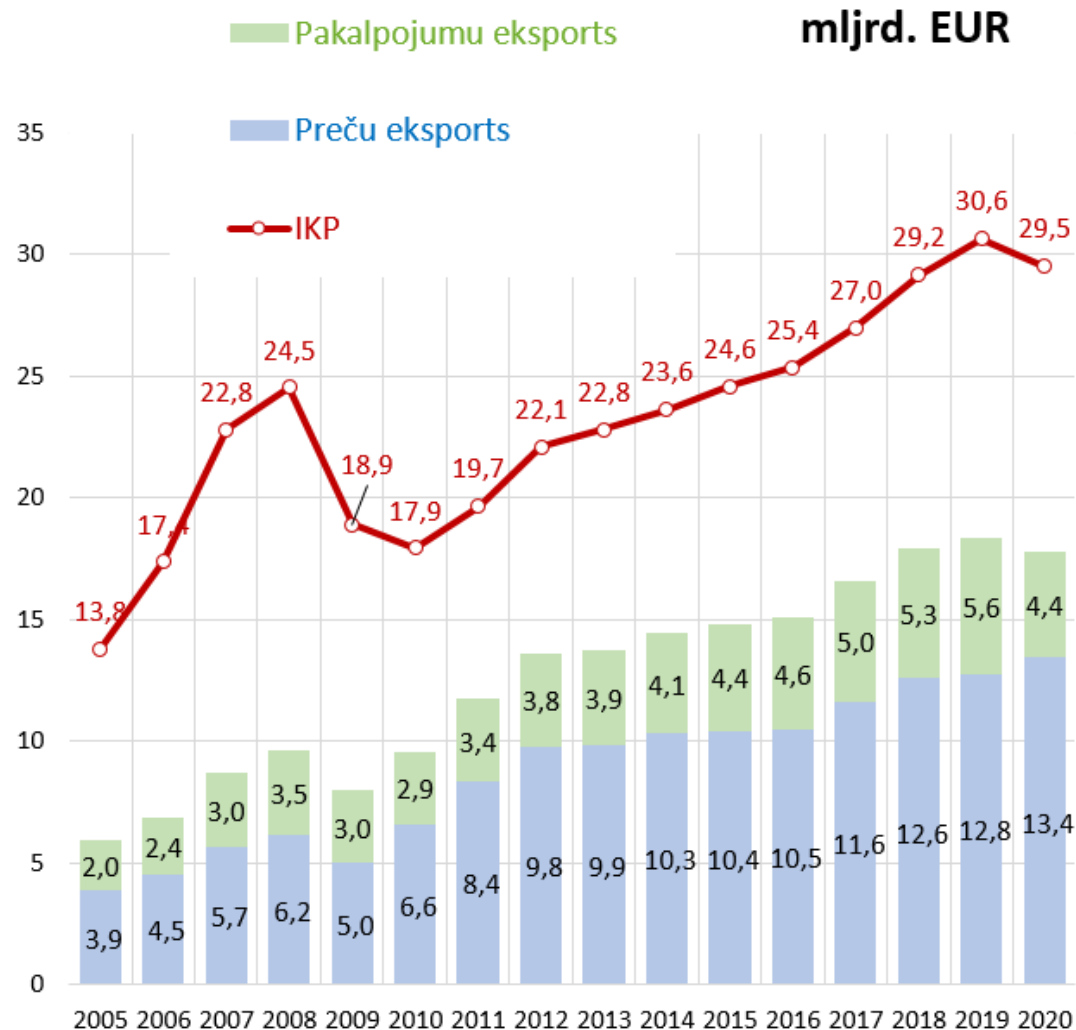
$$\frac{\begin{array}{c} \text{↑ c} \\ \text{Produkcijas} \\ \text{vērtība} \end{array} - \begin{array}{c} \text{↓ a} \\ \text{Ražošanā izlietoto preču} \\ \text{un pakalpojumu vērtība} \end{array}}{\begin{array}{c} \text{↓ b} \\ \text{Darbinieku} \\ \text{skaits} \end{array}}$$

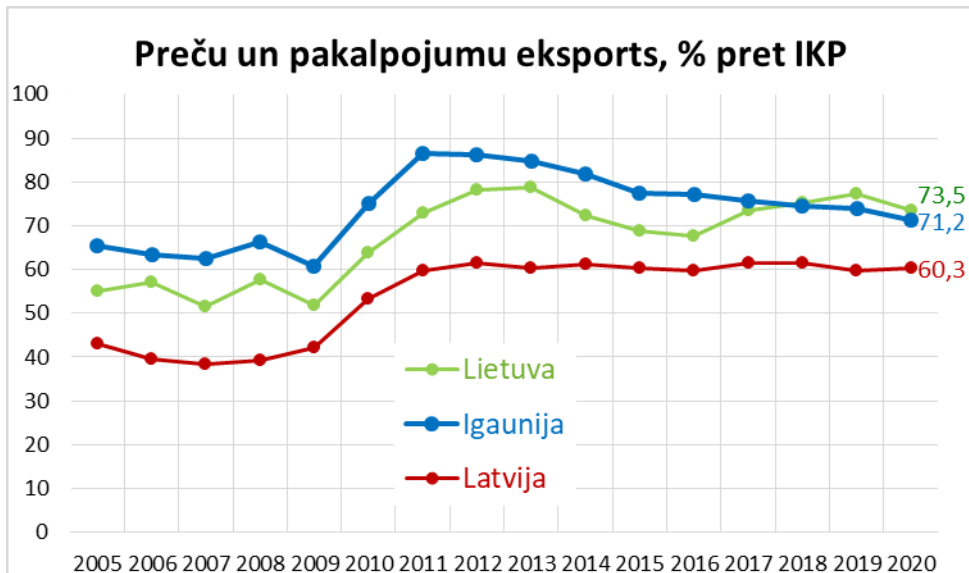
Iespējamie virzieni, kā celt vidējo produktivitāti (ietekmējot formulas mainīgos lielumus):

- a) **Mazināt izmaksas** (taupot resursus un materiālus, ieviešot ekonomiskas tehnoloģijas, izskaužot liekās darbības, palielinot darbības mērogu utt.)
- b) **Mazināt darbinieku skaitu** (ražīgākas tehnoloģijas, kvalificētāks personāls u.tml.)
- c) **Palielināt produkcijas vērtību / pārdošanas ieņēmumus** (sarežģītāka produkcija, tirgi ar augstāku maksātspēju);

!!!

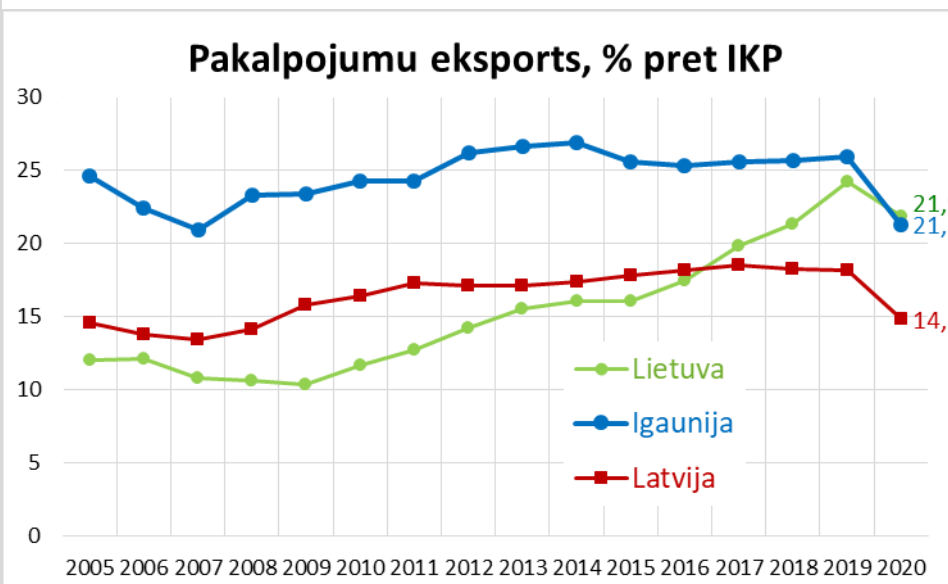
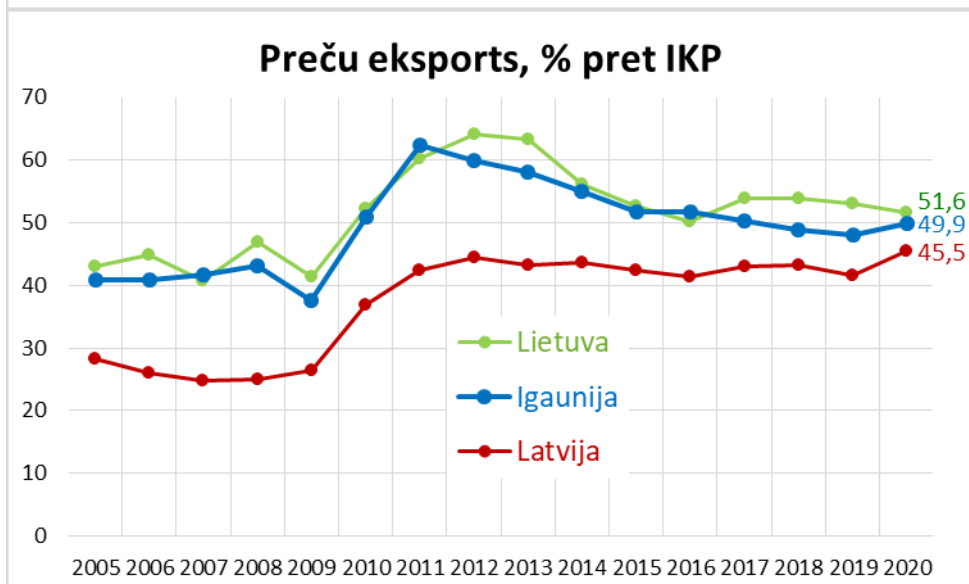
Eksporta % Latvijas ekonomikā kopš dižķibeles ir audzis, stabilizējoties ap 60%. Tam vajadzētu būt vēl lielākam.
 Pandēmijas laikā **straujāk audzis preču eksports, bet samazinājies pakalpojumu eksports**

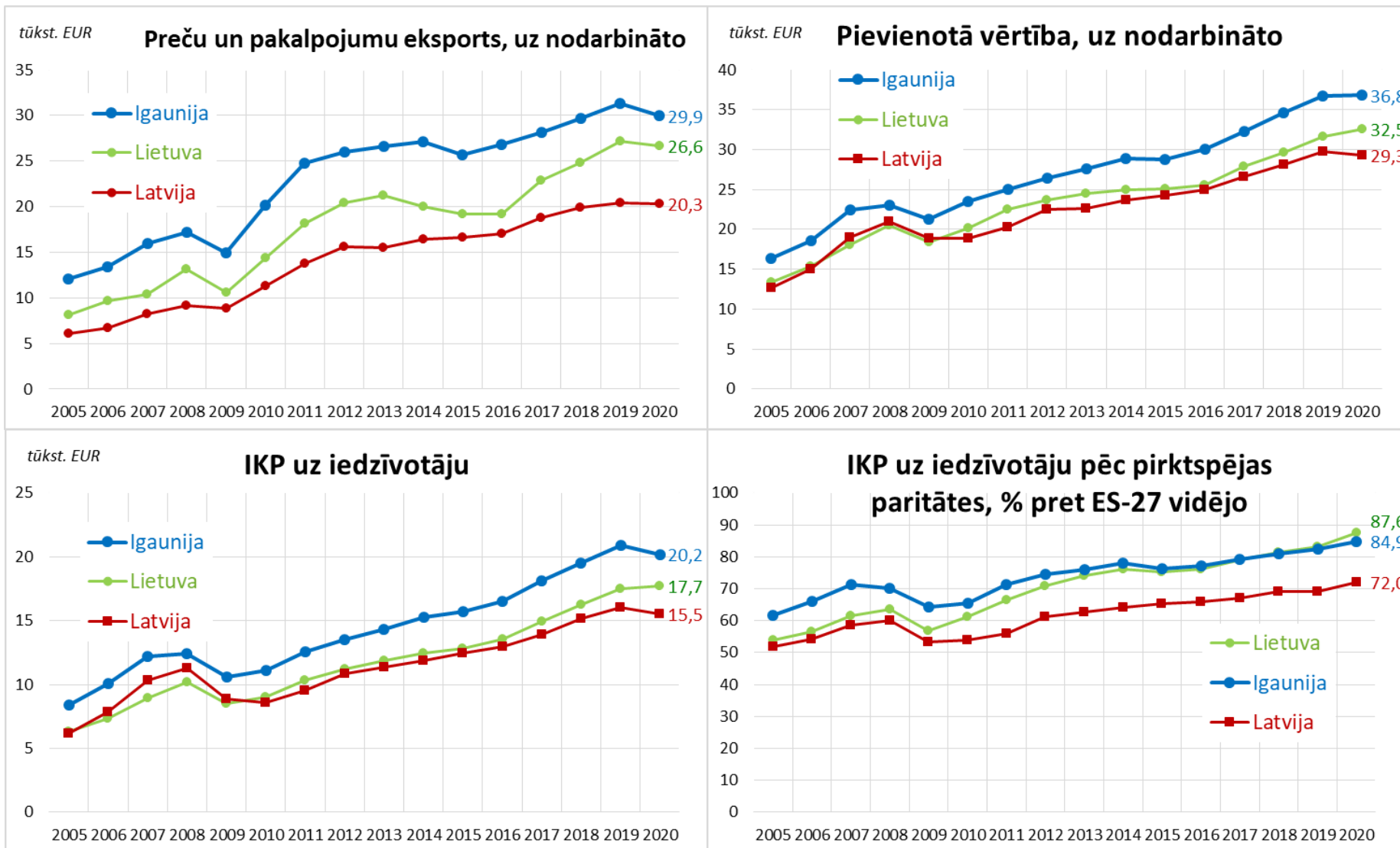

Eksporta loma **Latvijas ekonomikā ir ~60%,**
kamēr **kaimiņvalstīs tā pārsniedz 70%.**

Latvija atpaliek gan pēc preču, gan
pakalpojumu eksporta īpatsvara.

Kaimiņvalstīs, kuras vairāk eksportē, ir augstāka produktivitāte un lielāks IKP uz iedzīvotāju

Kas ir Latvijas galvenie eksporta ieņēmumu avoti?
Kādas bijušas tendences pandēmijas laikā?

Nozaru TOP3

Mašīnas,
mehānismi,
elektriskās iekārtas

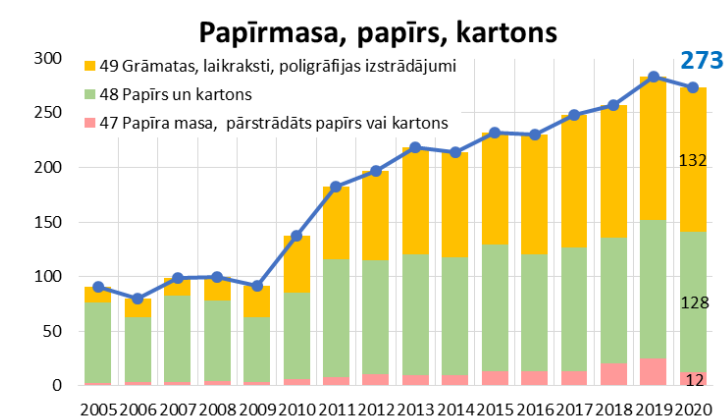
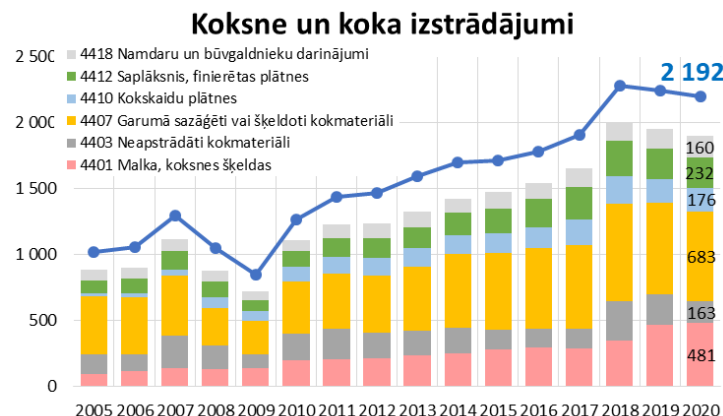
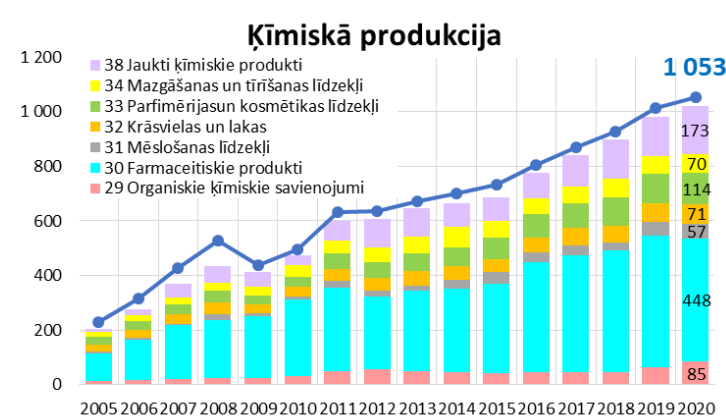
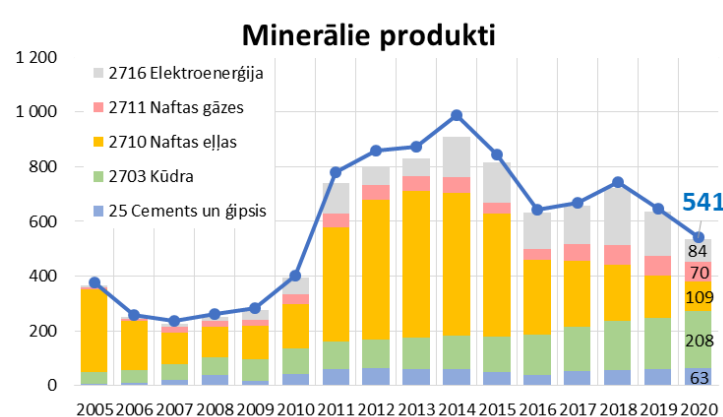
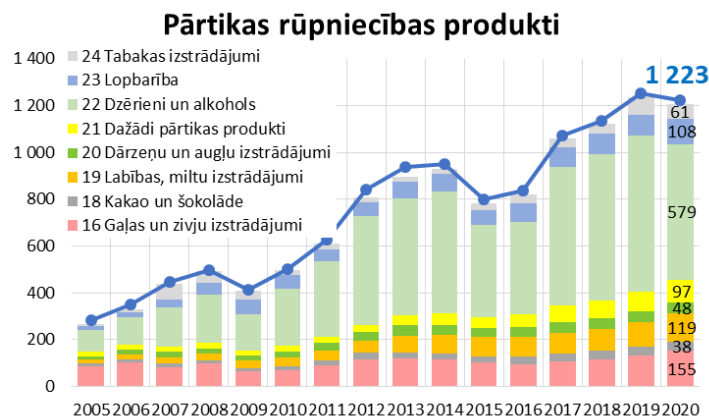
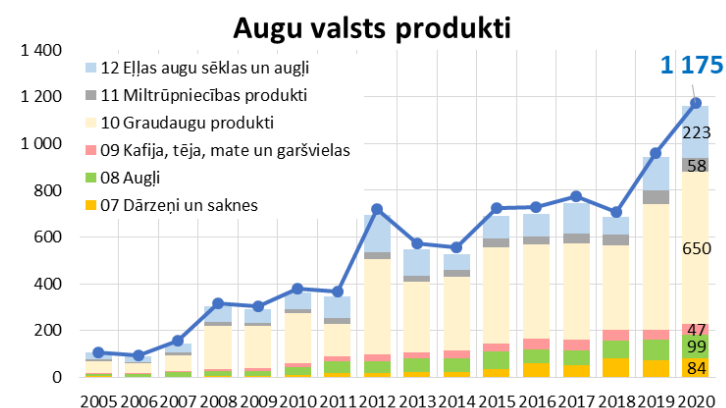
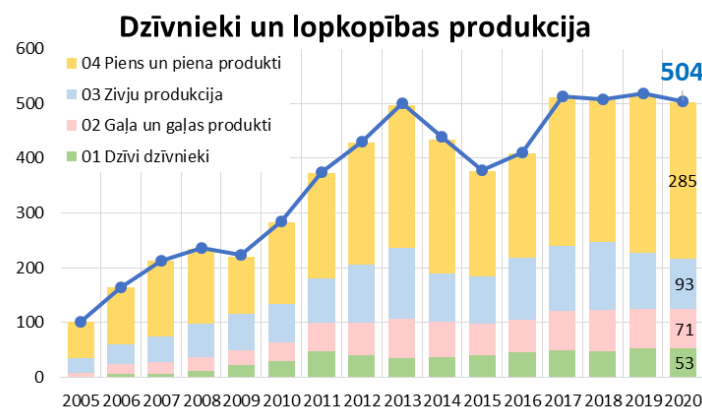
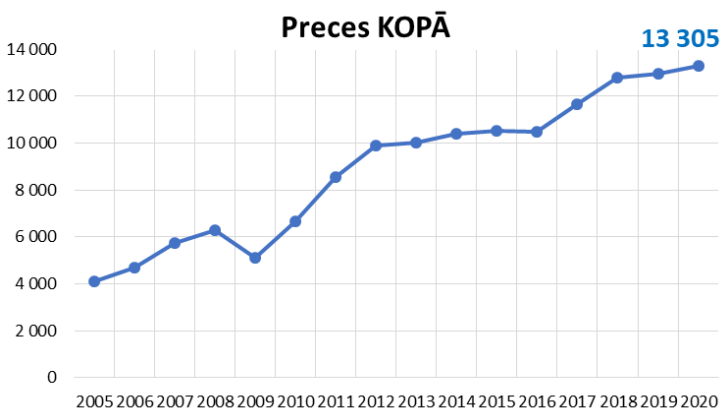
Koksne

Pārtikas rūpniecības
produkti

Ieņēmumi no preču eksporta (1)

milj. EUR

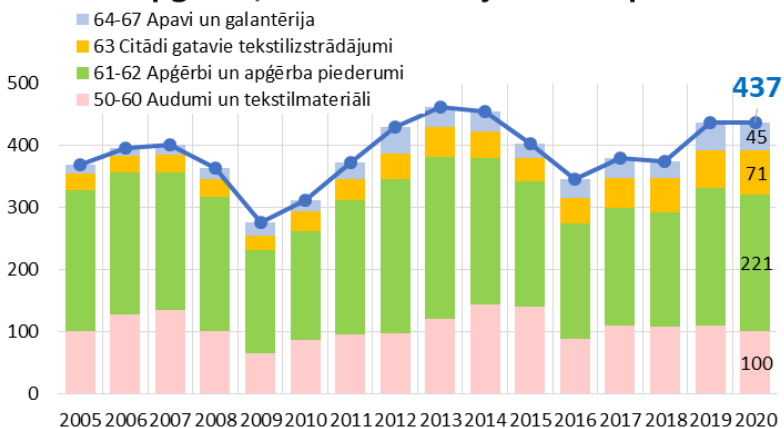

Avots: CSP

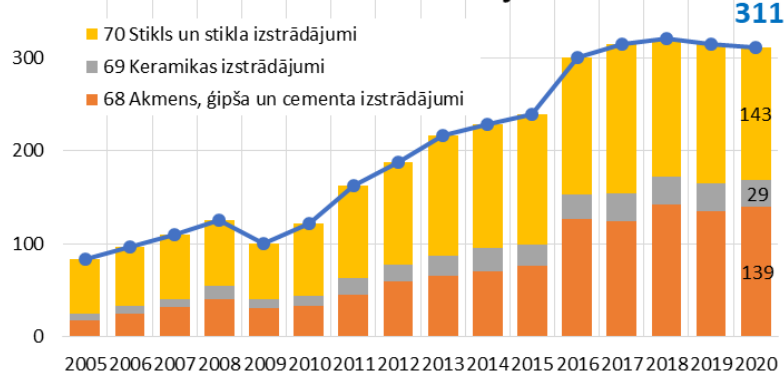
Ieņēmumi no preču eksporta (2)

milj. EUR

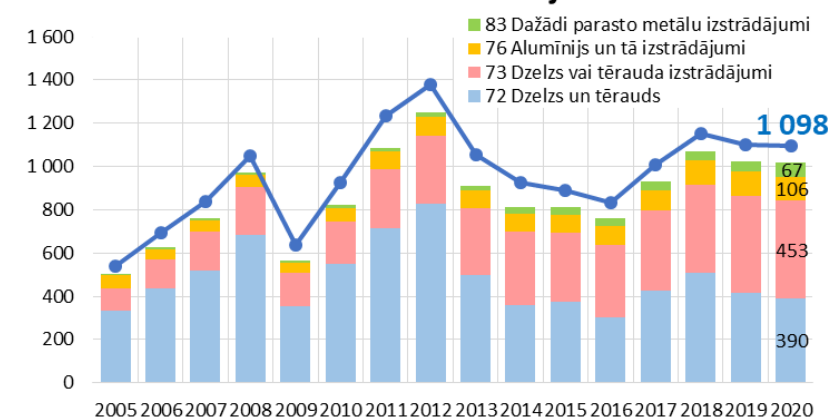
Apģērbs, tekstilizstrādājumi un apavi

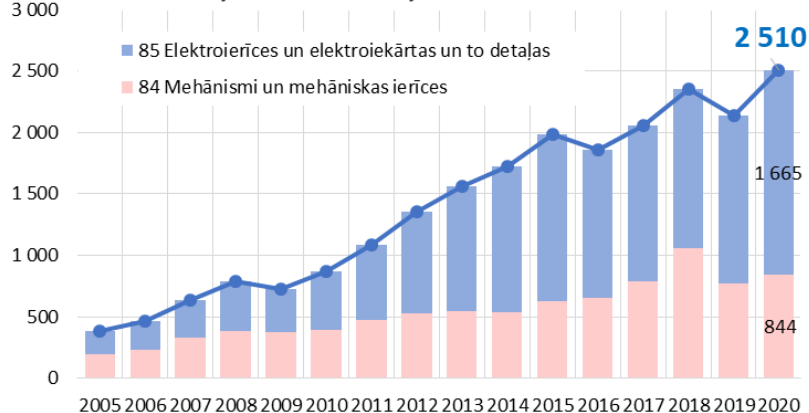
Akmens, ģipša, cementa, stikla, keramikas izstrādājumi

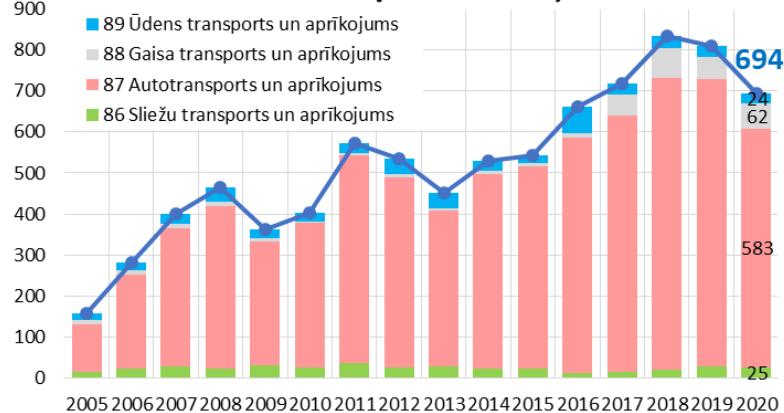
Metāli un to izstrādājumi

Mašīnas, mehānismi, elektriskās iekārtas

Transporta līdzekļi

Preču eksports ir pietiekami daudzveidīgs, kas nodrošina ieņēmumu stabilitāti.

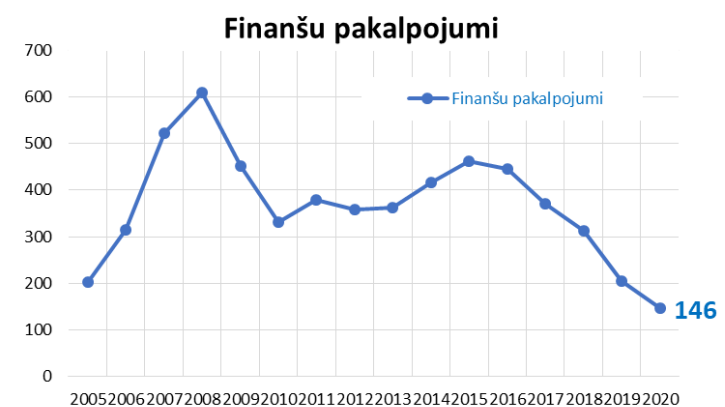
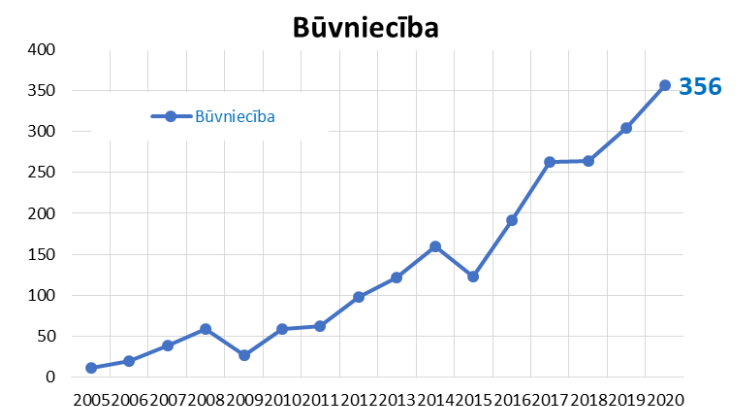
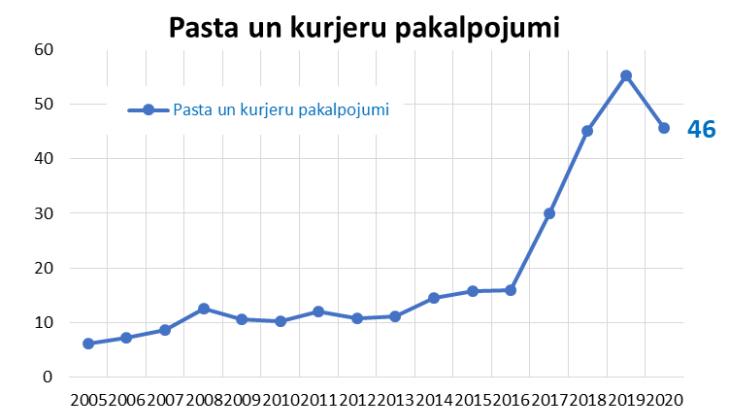
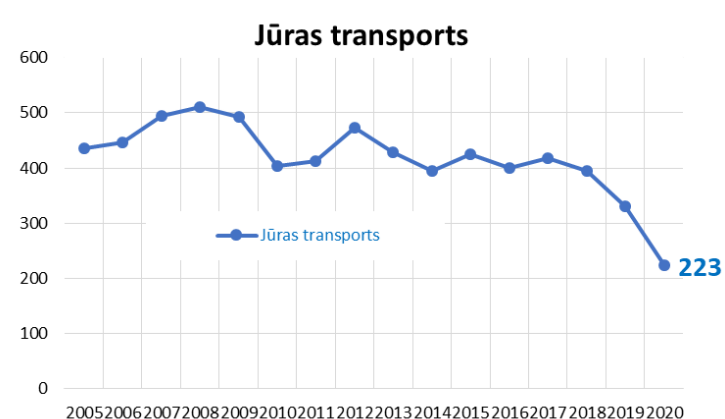
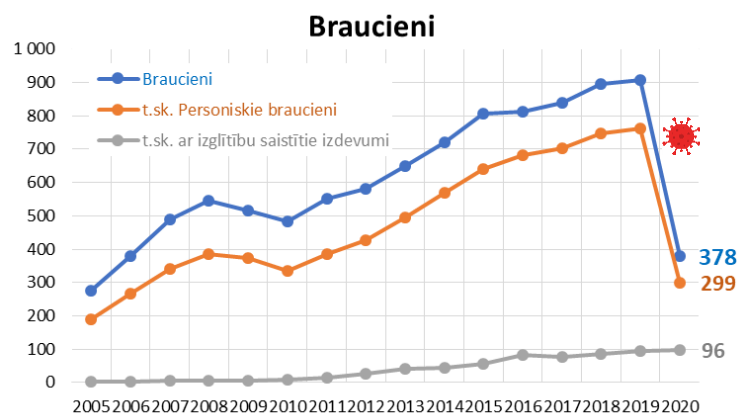
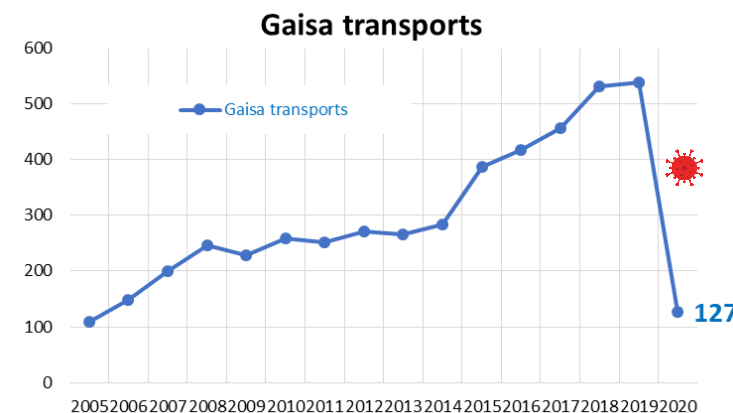
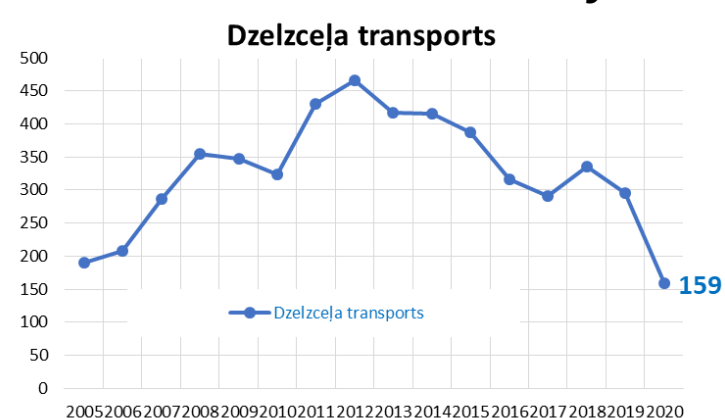
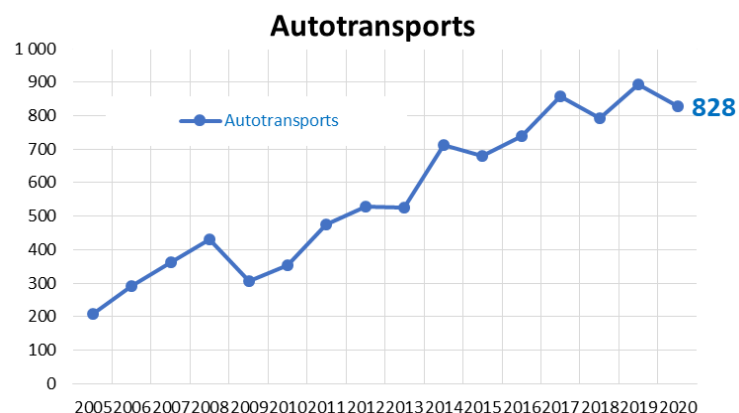
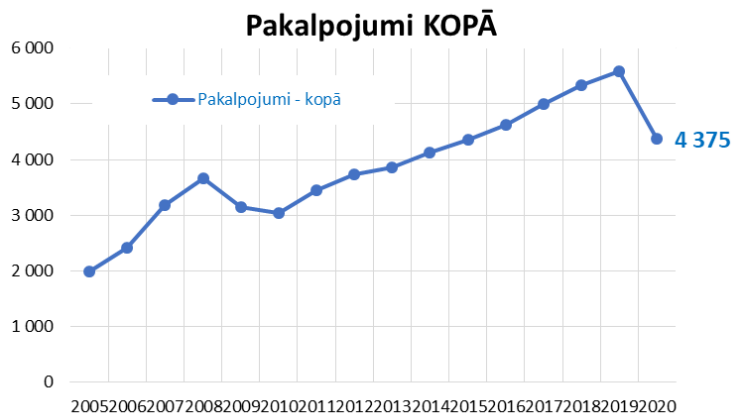
Pandēmijas laikā preču eksports turpina uzstādīt jaunus rekordus.

**Atsevišķās «tradicionālo» eksporta
pakalpojumu jomās darbības apjoms vairs
nebūs tāds pats kā iepriekš**

Ieņēmumi no pakalpojumu eksporta (1)

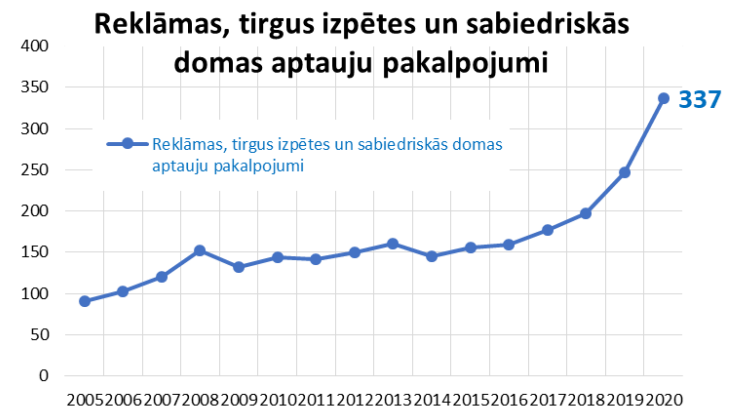
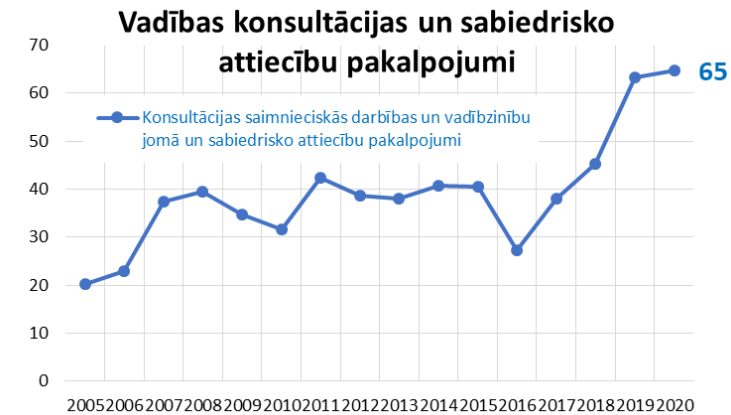
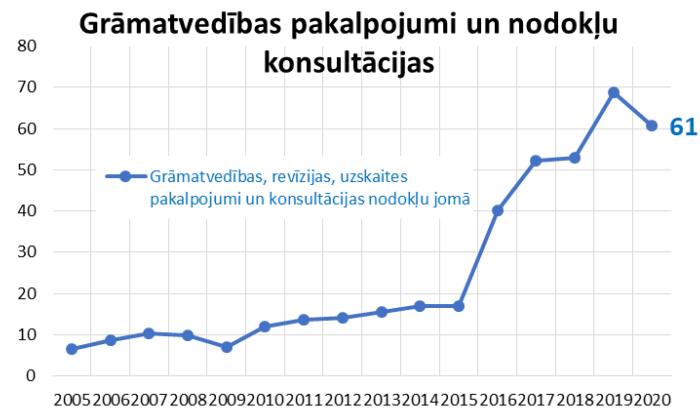
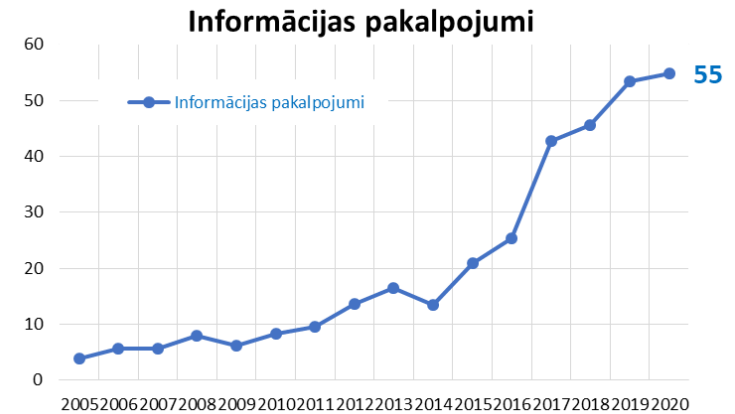
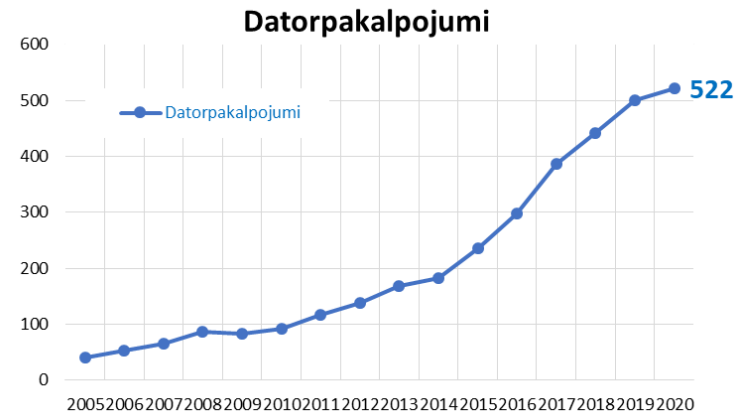
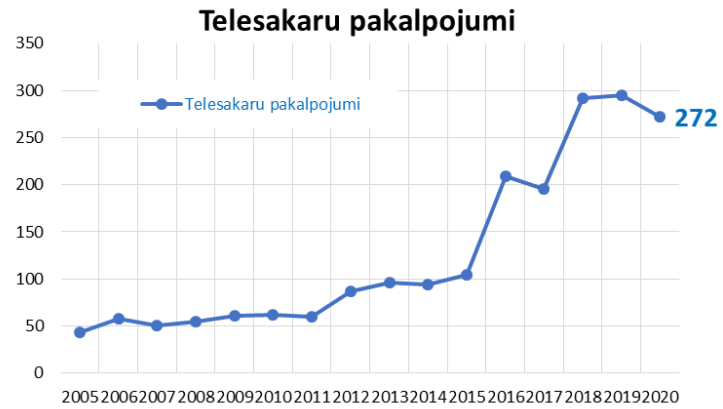
milj. EUR

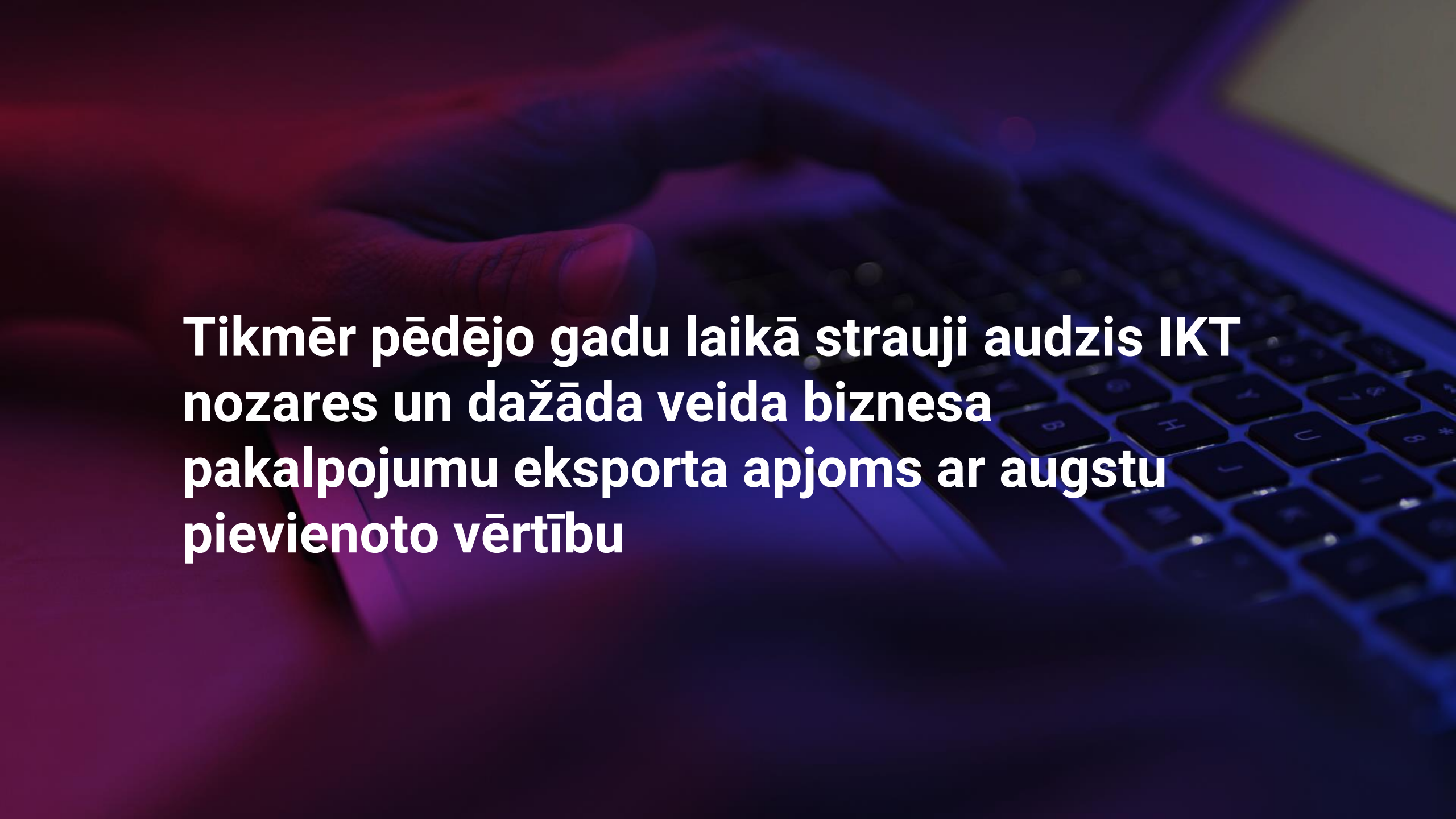

Avots: LB

Ieņēmumi no pakalpojumu eksporta (2)

milj. EUR

**Tikmēr pēdējo gadu laikā strauji audzis IKT
nozares un dažāda veida biznesa
pakalpojumu eksporta apjoms ar augstu
pievienoto vērtību**

**Kuras ir Latvijas nozares ar augstāko
darba ražīgumu un eksporta līmeni?**

Rūpniecības nozares ar paaugstinātu produktivitātes un eksporta līmeni

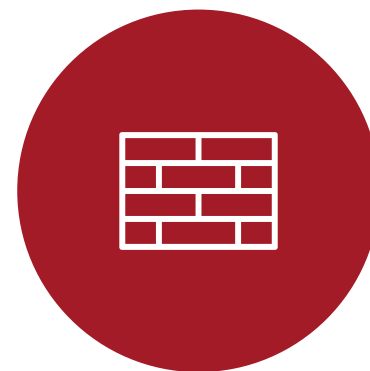
datoru un
elektronikas
ražošana

kokapstrāde

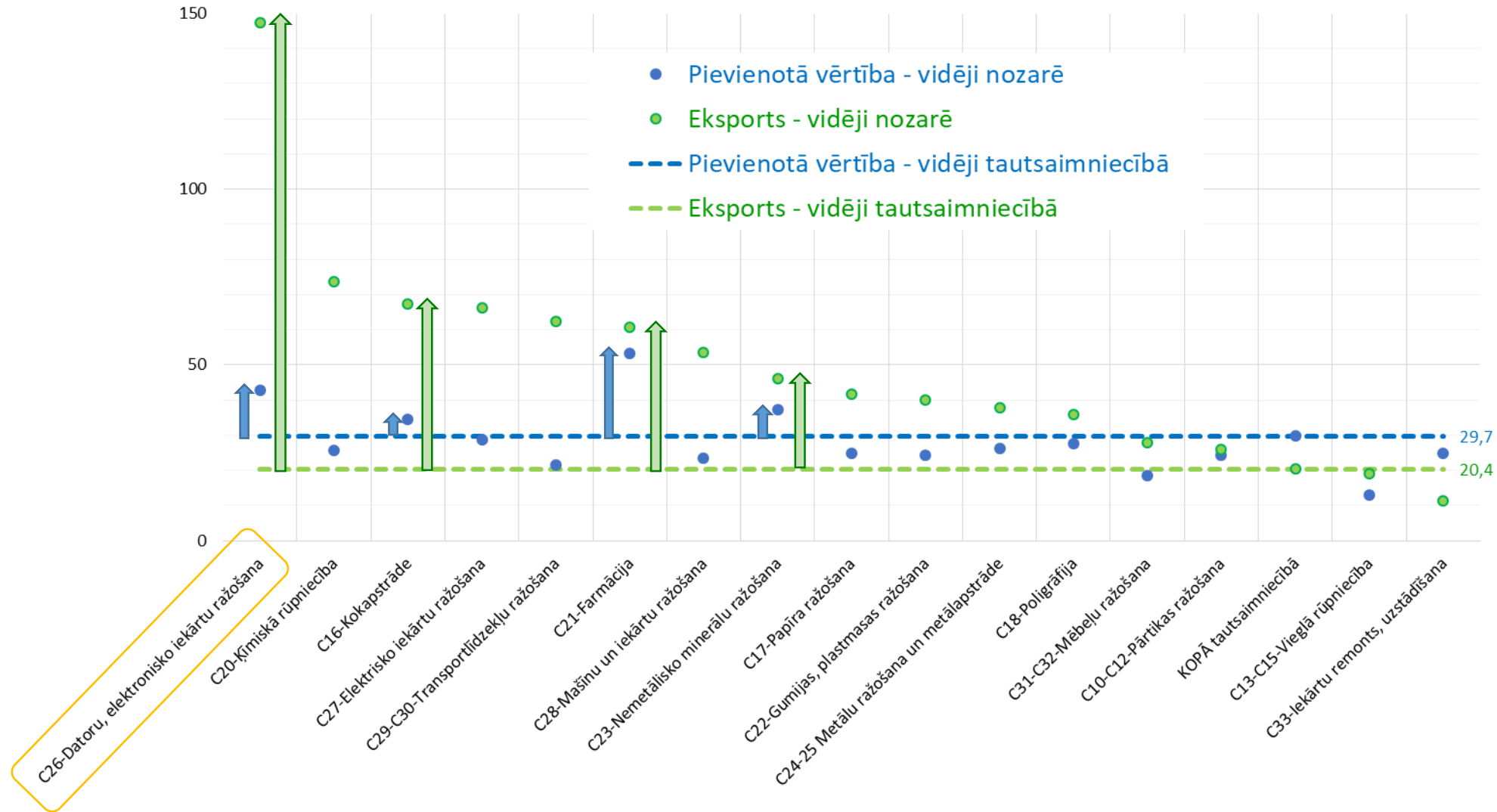
farmācija

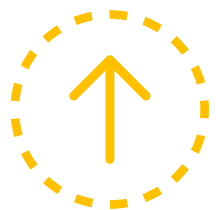

būvmateriālu
(nemetālisko
minerālu)
ražošana

Produktivitāte un eksports Latvijas apstrādes rūpniecībā

Darbības rādītāji uz 1 nodarbināto 2019.gadā, tūkst. EUR

Pakalpojumu nozares ar paaugstinātu produktivitātes un eksporta līmeni

aviācija

uzglabāšana un
transporta
palīdzarbības

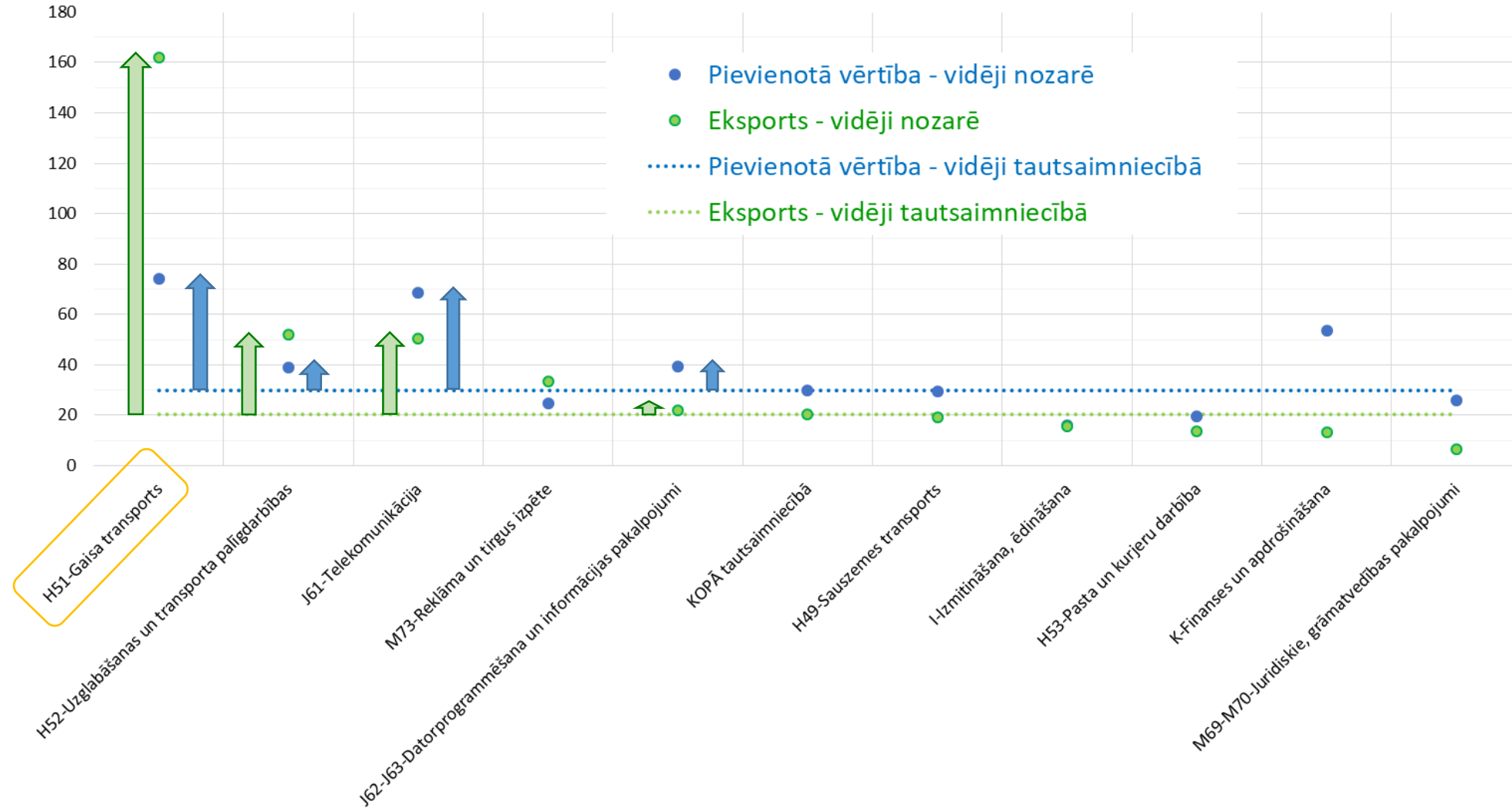
telekomunikācija

datorprogrammēšana
un IT pakalpojumi

Produktivitāte un eksports Latvijas pakalpojumu nozarēs

Darbības rādītāji uz 1 nodarbināto 2019.gadā, tūkst. EUR

Avots: LB, Ekonomikas ministrija, CSP, LDDK aprēķini

Izaicinājumi, problēmas

- **Krīt iedzīvotāju skaits** -> mazāks iekšējais tirgus
- Samazinās **darbspējīgo iedzīvotāju skaits**
- Darba tirgū ienāk jaunieši, kuriem ir **augstākas algu prasības**
- **Emigrācija** uz citām ES valstīm, kurās ir labāks atalgojums

Risinājumi

- **Ražot preces** un pakalpojumus, ko var realizēt citos tirgos
- **Racionālāk izmantot** pieejamos darbiniekus
- Darba vietas ar **augstāku atalgojumu**, izglītība
- **Eksportēt preces un pakalpojumus**, nevis darbiniekus

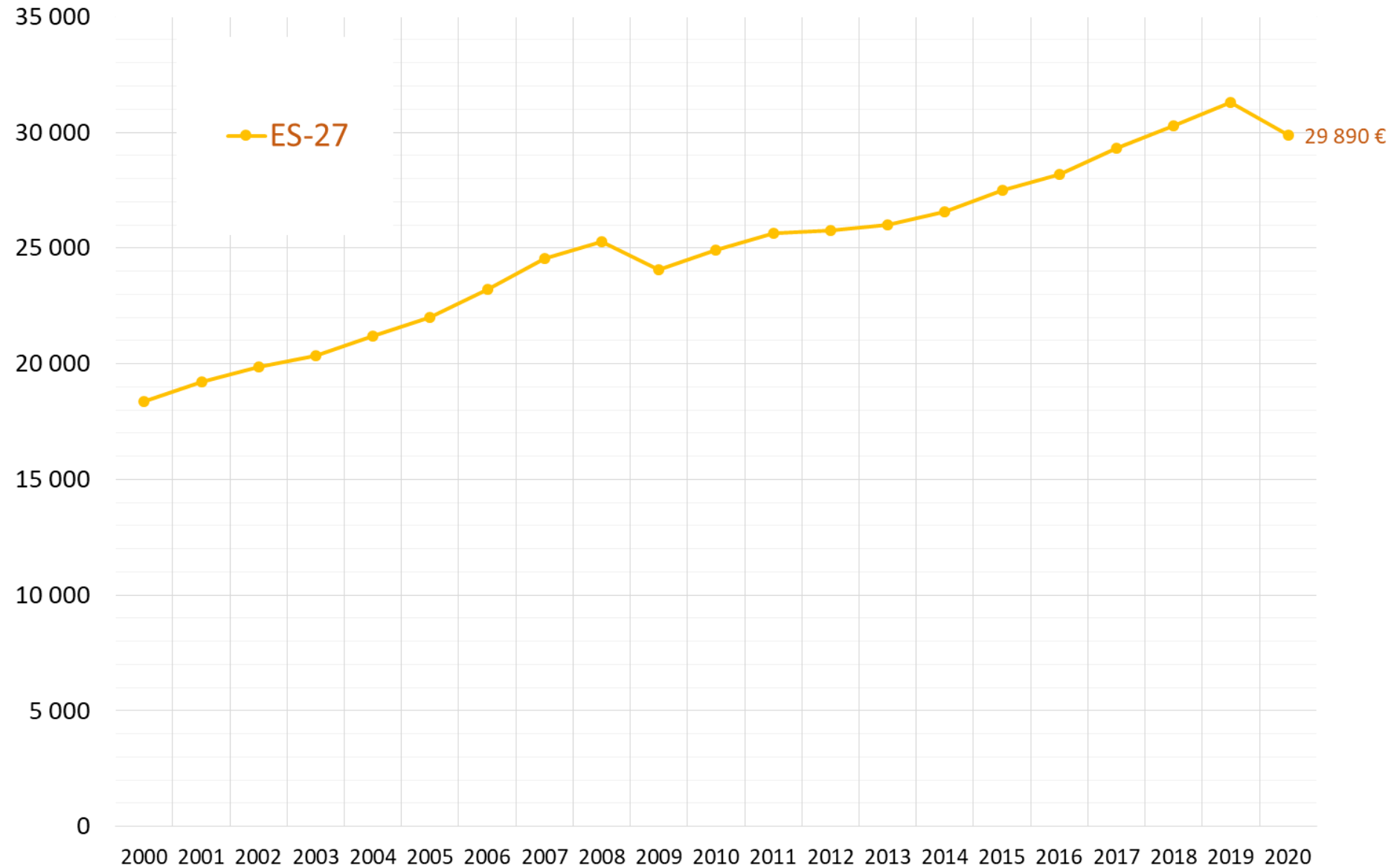

Eksports un produktivitāte

Vai eksportētāji kļūs spēcīgāki?

IKP uz iedzīvotāju, faktiskajās cenās

A close-up photograph of a hand holding a stalk of wheat. The hand is wearing a dark suit sleeve with three buttons. The background is a vast field of wheat under a warm, golden sunset sky. The sun is low on the horizon, creating a strong lens flare effect that illuminates the scene.

**Lielāks
eksports = Lielāka
produktivitāte = Lielākas
algas**

PALDIES!

www.lddk.lv

lddk@lddk.lv

67225162

[@darbadeveji](https://www.facebook.com/darbadeveji)